

INDUSTRIAL SHARED CULTURAL HERITAGE

DUTCH FACTORY AT VENGURLA, MAHARASHTRA

For:

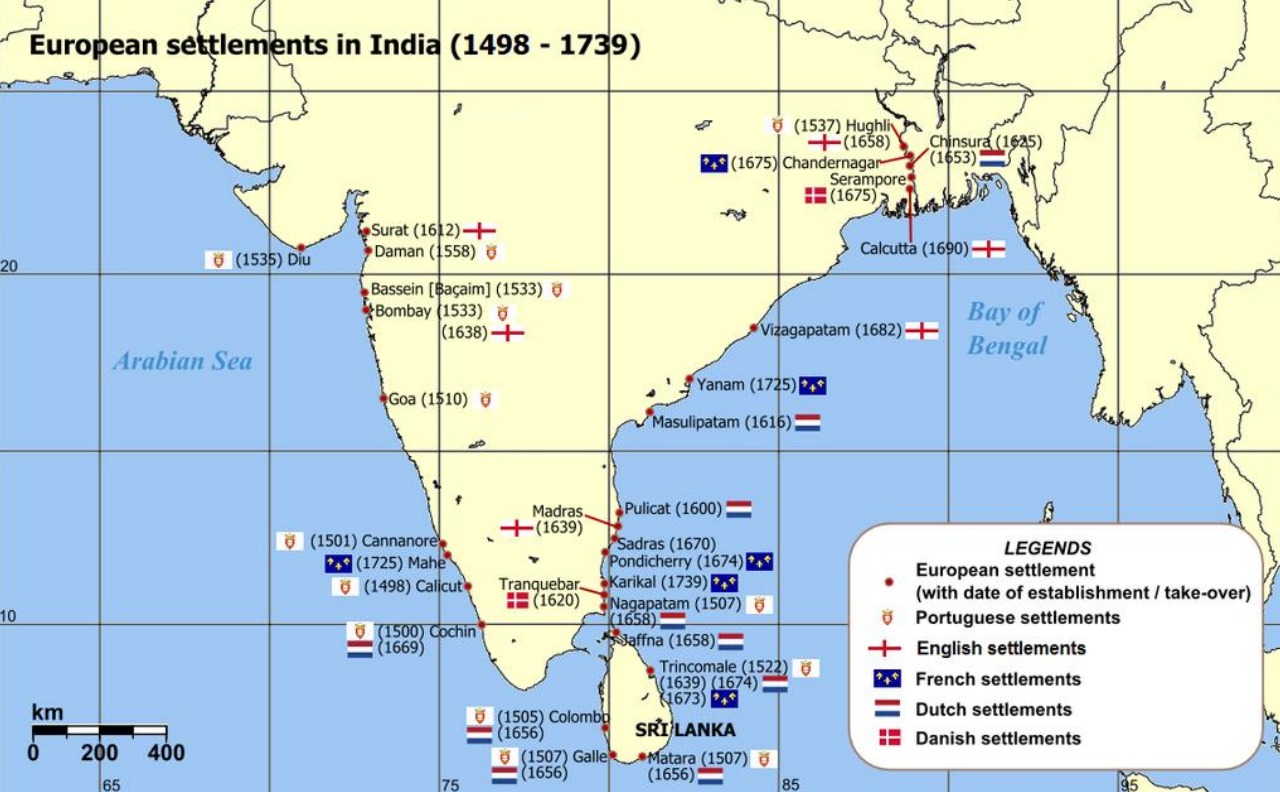
ISC- Industrial Heritage &
International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (TICCIH)
ICOMOS General Assembly 2017, India

By:

KOMAL POTDAR
Conservation Architect
ar.komalpotdar@gmail.com

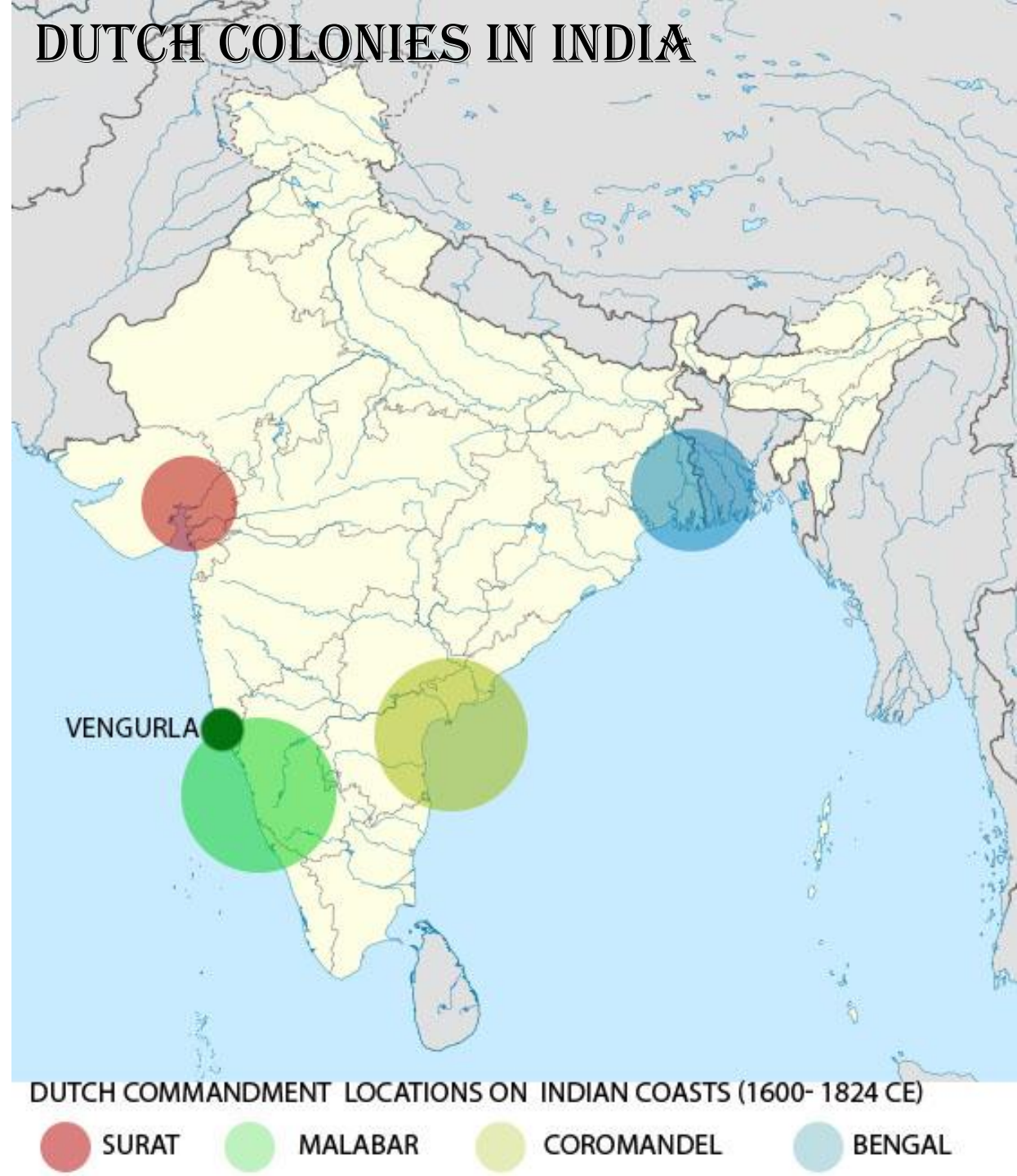
Lithograph of the Dutch Factory and Fort at Vengurla by William Spreat after an original sketch by Robert Pouget, one of a series of 'Views in India and in the vicinity of Bombay' published in London c.1850

Map of India with Sri Lanka, illustrating locations of European settlements in the subcontinent between 1501 and 1739; Source: Wikimapia

The trade, both overland and overseas was dictated by three fundamental and mutually dependent processes of:

- Commercialisation
- Monetisation
- Urbanisation

DUTCH HISTORY IN INDIA

SURAT COAST
1609- 1824 CE

Bellin's view of Surat, from
Prevost's 'Histoire Generale
des Voyages', c.1750; Source:
www.columbia.edu

DUTCH HISTORY IN INDIA

BENGAL

1610-1824 CE

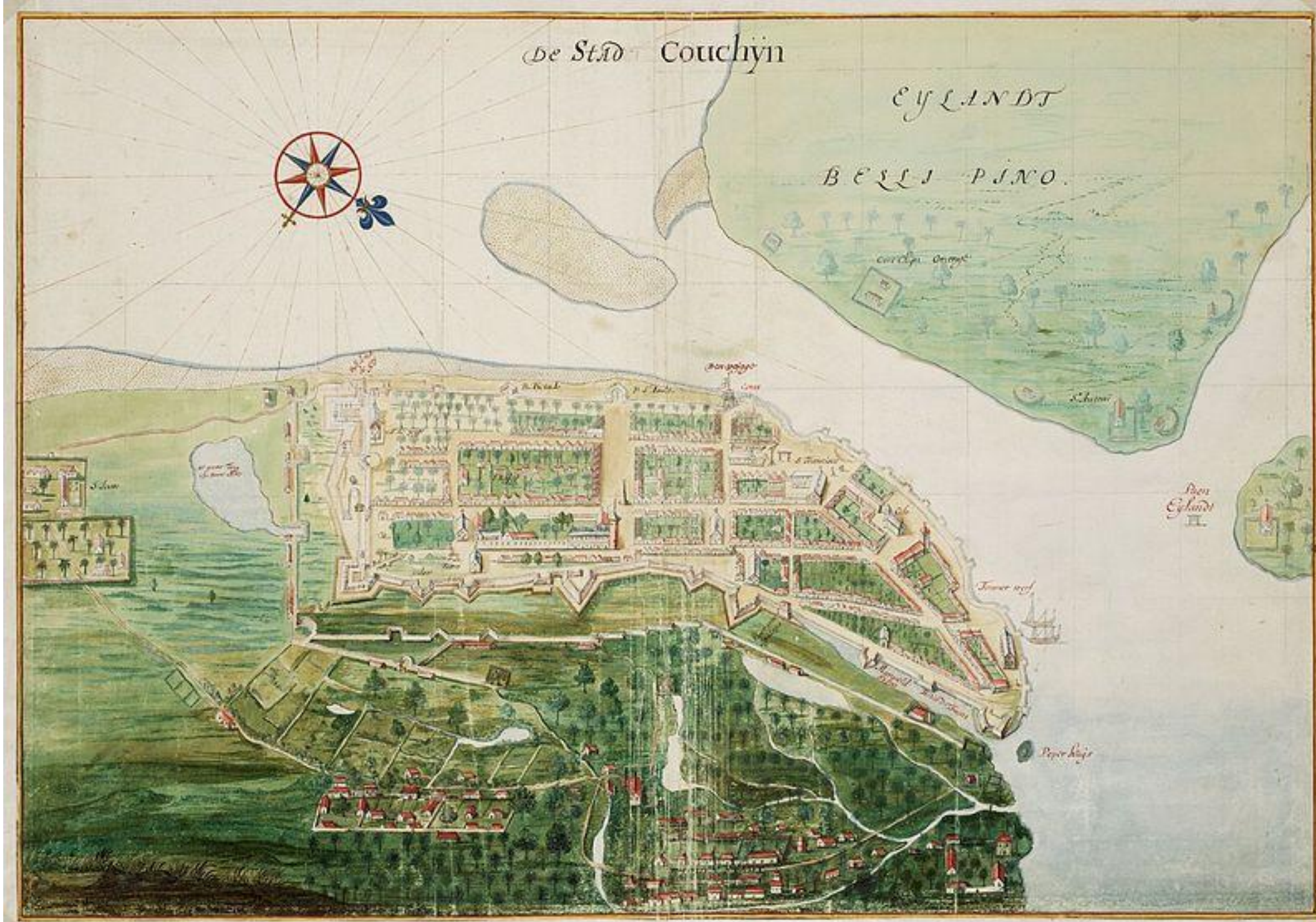
Trade lodge of the VOC in
Hooghly, Bengal, by
Hendrik van Schuylenbergh
(ca. 1620–1689); Souce:
Rijksmuseum Amsterdam

DUTCH HISTORY IN INDIA

COROMANDEL COAST 1606-1824 CE

The city of Cochin in
India, 1665; National
Archief; Author:
Johannes Vingboons
(1616/1617 –
Amsterdam, 20 July
1670)

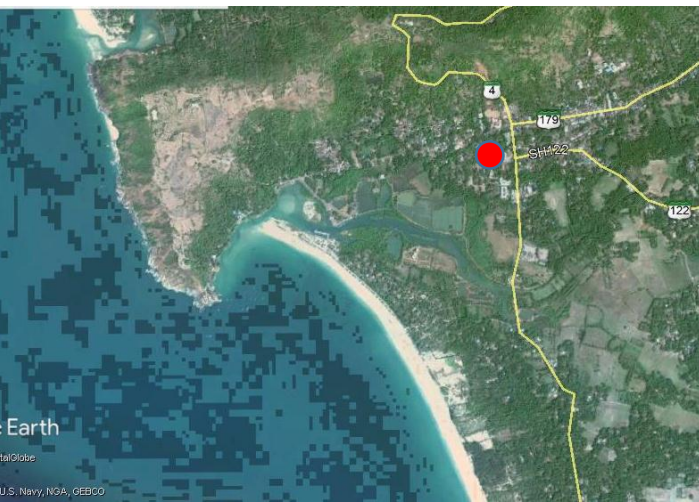
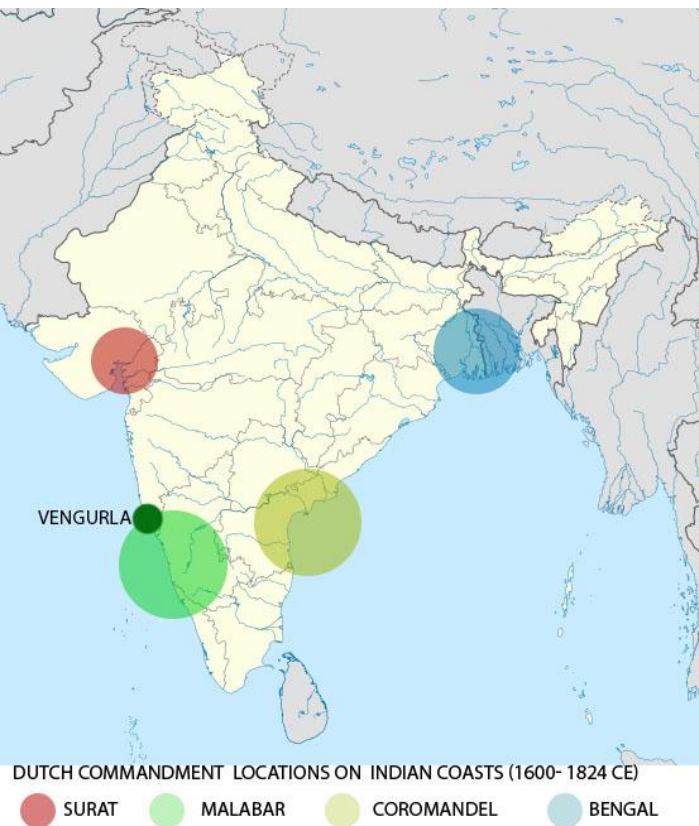
DUTCH HISTORY IN INDIA

MALABAR COAST
1661-1824 CE

Masulipatam of Capital
Cities and Residences'.
Coloured engraving by J.
C. Nabholz; c.1770-1800

VENGURLA DUTCH FACTORY

VENGURLA DUTCH FACTORY

In the heart of South Konkan near the border with Goa lies the beautiful Vengurla by the Arabian Sea. Vengurla is 534 km south of Mumbai

It was here in 1655 CE a Dutch wakhar(Warehouse) was built by a Dutch trader named Leendart Janszoon for 3000 Guilder. Though the structure is almost ruined, but once it served as a store- house as well as a castle for the protection of Dutch trade interests.

Source: Album of architectural and topographical views, mostly in South Asia' taken by an unknown photographer c.1909.; Source: British Library

VENGURLA DUTCH FACTORY

Impact of local construction techniques:

- Use of locally available laterite stone and teak wood for construction.
- Use of techniques to protect from heavy rain and coastal winds: Sloping roofs and use of country tiles
- Smaller openings, in thick walls to provide for passive cooling during months of heat
- Protective fortification wall around the structure as defense mechanism

Source: Album of architectural and topographical views, mostly in South Asia' taken by an unknown photographer c.1909.; Source: British Library

UNSELFCONSCIOUS COSMOPOLITANISM- Streets of Vengurla

Photo Courtesy: Author

VENGURLA DUTCH FACTORY

Present state

Photo Courtesy: Author

VENGURLA DUTCH FACTORY

Present state

VENGURLA DUTCH FACTORY

Present state

Photo Courtesy: Rajendra Aklekar

PUBLIC AWARENESS

Well, am standing inside the historic 17th century Dutch factory at Vengurla Maharashtra @bulthistories Neglected.

3:48 PM - 4 Jun 2016 from Vengurla-Amboli, India

16 Retweets 23 Likes

Following

Replying to

@Mujur_Archaeo Industrial sites have yet not fascinated us as #historic/ #heritage sites. High time these should..

1 1 2

Rajendra B. Akelkar @rajtoday · 4 Jun 2016

This was a fort/base that supplied food 2 passing Dutch ships in 1638. A state protected monument @TamilFood

1 1

ruvindra ..Jubhanbhai @nshanbhag764 · 4 Jun 2016

Replying to @rajtoday @bulthistories

@Mujur_Archaeo Manufacturing what?

1 1

Rajendra B. Akelkar @rajtoday · 4 Jun 2016

Its a term for a fort/base. It supplied food and ammution to passing Dutch ships, 1638

1 1

Mishrajan Chel. @Nishant · 4 Jun 2016

Replying to @rajtoday @bulthistories

@Mujur_Archaeo this could well be good tourist attraction..Europeans showcase broken walls as grt piece of history

1 1

Rajendra B. Akelkar @rajtoday · 4 Jun 2016

It is a state protected monument under @TamilFood

1 1

true Maratha @TrueMaratha · 4 Jun 2016

Replying to @rajtoday

Pl share google map location m unable 2 detect. Its an irony dt Forts build in Shivaji Maharaj era nt preserved frget abt others

Photo Courtesy:
<https://twitter.com/rajtoday/status/73903861729781760>

‘Dutch factory is breathing its last’

This special new report talks about the state of the factory site and the efforts Dutch Government is willing to take to restore and conserve their memory. However, the stakeholders are ineffective towards this proposal.

डच वखार मोजतेय शेवटची घटका

स्मृती टिकविण्यासाठी हॉलंड देश प्रयत्नशील मात्र केंद्र व राज्य शासनाचे दुर्लक्ष!

वेंगुलें : सूरज परब

वेंगुलेंतील डच, पोर्तुगीज तसेच ब्रिटिशांची साक्ष देणारी डचांची ऐतिहासिक डच वखार शेवटची घटका मोजत आहे. भावी पिढीला या ऐतिहासिक वास्तूची प्रचिती देता यावी, तसेच वेंगुलें शहराचे पर्यटन वाढावे याकरिता या डच वखारीचे संवर्धन होणे आवश्यक आहे. केंद्र व राज्य शासनाने यासंदर्भात ठोस निर्णय घेणे गरजेचे आहे.

व्यापारी उद्देशाने डचांनी सोळाव्या शतकात भारतात केलेल्या हुकुमशाहीच्या स्मृतींना उजाळा मिळावा व

ही डच वखार विकसीत केल्यास डचांच्या स्मृतींना उजाळा मिळेल व पर्यटनस्थळ म्हणून वेंगुलें हक्काचे केंद्र बनेल व त्याचा फायदा जिल्ह्यालाही होईल. आज जगभरातील विविध देश आपल्या स्मृती जपण्यासाठी व त्यांचे जतन करण्यासाठी प्रयत्न करत आहेत. त्याचाच एक भाग म्हणून हॉलंडचा एक गुप भारतात येणार आहे.

वेंगुलेंच्या वैभवशाली परंपरेची साक्षीदार असलेली डच वखार सध्या शेवटच्या घटका मोजत आहे. पुरातत्त्व विभागाच्या अक्षय्य दुर्लक्षामुळे या वखारीचे

शिल्लक असलेले ऐतिहासिक अवशेषही एक-एक करून दिवसेंदिवस ढासळत आहेत. सुमारे ३५० वर्षांपूर्वीची ही किल्लासदृश्य भूभ इमारत आहे. या ऐतिहासिक वास्तूचे जतन करून स्मारक म्हणून विकसित करण्यासाठी आता हॉलंड येथील एक पथक प्रयत्न करत आहे. डच, ब्रिटिश, पोर्तुगीज व मराठ्यांच्या मुत्सद्देगिरीचे केंद्र बनलेली आणि वेंगुलें प्रांताच्या सुवर्णमयी कारकिर्दीचे प्रतीक असलेली ही किल्लासदृश्य इमारत १६५५ साली डच व्यापाऱ्यांनी वेंगुलें बंदरापासून अवघ्या दीड किलोमीटर अंतरावर बांधली. ब्रिटिश, फ्रेंच, पोर्तुगीजांप्रमाणेच व्यापाराच्या

डच वखार

उद्देशाने आलेल्या डच व्यापाऱ्यांनी व्यापाराबरोबरच राजकीय हुकमत गाजविण्याच्या उद्देशाने डचांच्या गोवा ते पर्शिया व सुरतकडे जाणाऱ्या जहाजांकडे लागणारी आवश्यक ती शिधासामुग्री मिळवून ती पुरवण्याची मुख्य जबाबदारी या इमारतीत वास्तव्य करून असलेल्या डच अधिकाऱ्यांवर होती. डच शासनातर्फे अधिकृत नियुक्त

करण्यात आलेल्या लॉर्डर्ट जॉन्सड्युन याने ३००० गिल्डर (३००० तोळे सोने) पेक्षाही जास्त रक्कम खर्च करून ही इमारत उभारली. व्यापाराबरोबरच राजकीय मुत्सद्देगिरीचा केंद्रबिंदू म्हणून ही इमारत प्रसिद्ध झाली आहे. या प्रांताच्या भरभराटीच्या काळात तत्कालीन भारतातील अनेक मुत्सद्दी वेंगुलेंला येऊन डचांशी खलबते करत असत. विजापूरकडील

मुस्ताफा खान, बलुतखान, अफझल खान हे आपल्या सैन्याबरोबर खास खलबते करण्यासाठी या इमारतीत येऊन गेल्याचा इतिहास मिळतो. मोघलांकडचा सिद्दी व औरंगजेबाचा मुलगा शहाआलम हा बरचेवर ज्यांना त्रास देई त्यांचा बंदोबस्त करण्यासाठी डचांनी शिवाजी महाराजांशी संधान बांधले. त्यावेळी या डचांच्या मदतीकरिता शिवाजी महाराज, रंगोपंडित व नेतोपंडित या आपल्या मुत्सद्द्यांना घेऊन या वखारीत येऊन गेल्याचाही इतिहास आढळतो. १९७४ साली पुरातत्त्व विभागाने ही ऐतिहासिक वास्तू जतन करण्यासाठी आपल्या ताब्यात घेतली. मात्र, त्याच्या संरक्षणाकरिता कुठलीही पावले उचलली नाहीत. पुढील दर्शनी भाग व तटबंदी व्यतिरिक्त आतील संपूर्ण भाग पूर्णतः भुईसपाट झाला झाला असून केवळ भूभ अवशेष शिल्लक आहेत. कोंकणात डचांची ओळख सांगणारी ही एकमेव वास्तू शिल्लक असून ती ढासळली तर आपले अस्तित्व मिटेल आणि भावी पिढीला आपण तो इतिहास ठामपणे सांगू शकत नाही यासाठी आता हॉलंड देश पाहिजे तेवढा पैसा खर्च करून ही आपली स्मृती टिकविण्यासाठी प्रयत्नशील आहे. मात्र, याकडे येथील लोकप्रतिनिधींसह राज्य व केंद्र शासनाचे दुर्लक्ष होत आहे.

विशेष वृत्त

PUBLIC INITIATIVES TOWARD CONSERVATION OF SHARED CULTURAL HERITAGE

Bhimli, Andhra Pradesh

Chinsura, West Bengal

PROCEEDINGS
OF
THE WORKSHOP
on

A CONSERVATION PLAN FOR BHIMILI

Organised by
THE ROYAL NETHERLANDS EMBASSY

on 29th & 30th March 2002
at
Visakhapatnam, A.P.

DUTCH IN CHINSURAH

A digital resource for histories between the 17-19th century in Chinsurah

[HOME](#)

[ABOUT THE PROJECT ▼](#)

[ABOUT CHINSURAH ▼](#)

[PROJECT ARMS ▼](#)

[EDUCATION & OUTREACH ▼](#)

[NEWS ▼](#)

WAY FORWARD

- To develop a project towards conservation, restoration and revitalization of the settlement and the community with the primary stakeholders.
- Extend bilateral collaborations with nations as a case of Shared Cultural Heritage conservation
- Public awareness

KOMAL POTDAR
Conservation Architect
ar.komalpottar@gmail.com

